

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Rozs Attila ügyvéd által képviselt felperesnek a Bálint, Kállai és Kende Ügyvédi iroda által képviselt alperes ellen vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2010. november 8. napján kelt 4.G.40.176/2008/65. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 68., 69. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen az alperesnek 180.000. (Egyszáznyolcvanezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 626.600. (Hatszázhuszonhatezer - száz) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az alperes megrendelésére a felperes a 2004. július 10. napján kelt „megbízási szerződésben” elvállalta 42 millió darab "A" sörösvég-címke sorszámmal ellátását 20 fillér+áfa/darab díjért. A szerződéskötést megelőzően a felperes - többszínű festékekkel nyomtatott mintát bocsátott az alperes rendelkezésére, amelyekből az alperes választotta ki a neki megfelelő (zöld) színűt. A szerződés 4. pontjában a felek kijelentették, hogy „a véglegesnek tekintett címkék tulajdonságai a próbasorszámozáskor megfeleltek az alperes által elvártaknak” és a felperes „a további gyártás minőségi vizsgálatokor ezeket az íveket etalonnak tekinti”. Kikötötték, hogy a felperesnek felróható okból minőségileg kifogásolt címkéket az alperes visszaszállíttatja, aki azt jóváírni és megsemmisíteni köteles. A kifogásolt, felhasználásra került címkék árából a felperes 10%-os árengedményt köteles adni. 2004. július 28. napjáig a felperes 20.000.370 darab címke sorszámozását elvégezte, amikor 2004. július 29. napján az alperes minőségi kifogást jelentett be. A címkékről ugyanis a felragasztást követően eltűnt, elhalványodott és olvashatatlaná vált a számozás, mellyel alkalmatlanná vált a promóciós célra. 2004. augusztus 12-én a felek megállapodtak,

hogy a felperes az eddig alkalmazott (zöld színű, vízbázisú) festékekkel a gyártást leállítja és új (fekete színű) festékanyag alkalmazásával a sorszámozást a már átadott új mintaívek alapján végzi. Az alperes a felperes hibás teljesítésére hivatkozással nem fizette meg a felperes - korábbi jogviszonyból származó - 1.312.500. Ft megfizetésére; valamint a perbeli jogviszonyból származó 2.368.866.Ft és 8.967.827.Ft megfizetésére szóló számláját.. Ezen kívül két számláját késedelemmel teljesített.

A felperes keresetében 12.668.758.Ft vállalkozói díj, valamint annak egyes részösszegei után eltérő időpontoktól meghatározott mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetében azzal érvelt, hogy a felek között megbízási szerződést jött létre, melyben a felperes megbízottként nem szavatolta a véghasználó felé való alkalmasságot, mivel a felhasználási körülményekről sem értesítették. A felperes minta szerinti gyártást (Ptk.372.§.) vállalt, melynek eleget tett. A felperes nem vizsgálhatta meg a mintanyomatokat, mivel a címkék felhasználási (felragasztási) technológiáját az alperes nem közölte. A felperesnek pedig nem volt szerződési kötelezettsége az általa felhasznált festék, a címkegyártás során az alperes által alkalmazott (a címkék utólagos leválasztását biztosító) peel-off lakk és a sörgyár által alkalmazott diszperziós ragasztó kémiai együtthatásának vizsgálata. Ezt csak a gyár által alkalmazott ragasztó ismeretében, próbacímkézés útján lehetett volna vizsgálni.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte, egyben - díjleszállítás és kártérítés jogcímén - *beszámítási kifogást* terjesztett elő 10.442.886.Ft erejéig. Beszámítási kifogásának jogalapja szerint a felperes a perbeli vállalkozási szerződést hibásan teljesítette (Ptk.305.§. (1) bekezdés), mivel az általa alkalmazott „vízbázisú” festékekkel készített sorszám-nyomatok a sörösuvegekre felragasztást követően elhalványodtak, eltűntek és felismerhetetlenné váltak. Kifejtette, hogy a minta kiválasztása csak a számozás elhelyezésére és színére vonatkozott, míg a festék minősége tekintetében a felperes rendelkezett szakértelemmel. Az alperes ugyan ellátta a címkéket ún. peel-off fedőlakkréteggel, de nem a sorszámozás védelme érdekében, hanem azért, hogy a hátsó sörösuvegycímke könnyen eltávolítható legyen. A vízbázisú festék vizes környezetben nem használható, sörpalackozásnál a víz, míg a sörhűtésnél a pára jelenléte köztudott. Ezért szakértelem hiányában is tudható, hogy a sörösuvegycímke vizes hatásnak van kitéve és a vízbázisú festék elhalványul.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* kötelezte az alperest 2.225.872.Ft tőke és késedelmi kamatai megfizetésére, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozata indokolásában megállapította, hogy a felek között - a szerződés elnevezésétől eltérően - a Ptk.389.§-ában meghatározott vállalkozási szerződés jött létre, melyben a felperes eredmény, azaz: sörcímke minta szerinti sorszámozására vállalt kötelezettséget. A lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként megállapította, hogy ez a sorszámozás hibásnak minősült, mivel a sorszámok víz hatására elhalványultak. A részben egymásnak ellentmondó nyomdaipari szakvéleményeket elemezve megállapította, hogy a hiba oka a felperes által használt festék mintában is meglévő azon tulajdonsága volt, hogy nem volt kellően vízálló, azaz a vízzel reakcióba lépve feloldódott. **"B"** szakértő ugyan a felperes által készített nyomat elhalványulását a címke hátoldalára az alperes által készített peel-off

lakkozásra (és erről a felperes tájékoztatásának elmaradására) vezette vissza, azonban a másik két szakértő véleménye ettől eltért. A megyei bíróság szükségtelennek tartotta a három szakértő tárgyalási együttes meghallgatását a felperes indítványára, mivel az igazságügyi szakértőket megelőzően egymás szakvéleményeire írásban nyilatkoztatta. Elvetette a felperes azon érvelését, hogy a felek szerződésükben - az árleszállítás és visszaszállítás előírásával - teljeskörűen rendezték volna a szerződésszegés jogkövetkezményeit, így az alperes - a teljes kártérítés elve alapján - a felperesi szerződésszegésből eredő egyéb hátrányai megtérítését is igényelhetette. Ezért az alperes szakvélemény által alátámasztott beszámítási kifogása egyes tételeinek helyt adva csak az azzal nem érintett vállalkozói díj megfizetésére kötelezte.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő *fellebbezést*, elsődlegesen annak megváltoztatása és a keresetének való teljes helytadás, míg másodlagosan annak hatályon kívül helyezése iránt. Fellebbezésében állította, hogy miután tudomást szerzett arról, hogy a címkéket az alperes lakkevonattal látja el, kifejezetten megkérte, hogy vizsgálja meg a lakk és a felperes által alkalmazott festék esetleges reakcióba lépését, valamint végezzen a felperes által átadott mintaívvel próbatermelést. Az alperes ezen előzmények után rendelte meg a minta szerinti festékekkel a sorszámozást. Megismételte azt a kereseti érvelését, hogy a felperesnek nem állt módjában a címkék felhasználási technológiája ismeretének hiányában a festék, a lakk és a gyártó által alkalmazott ragasztó reakciójának vizsgálata, és erre szerződési kötelezettsége sem volt. Kizárta a festék megfelelőségének ellenőrzését az is, hogy számára nem volt ismert a végfelhasználó személye. A sörgyárak a címkék ragasztásakor különféle (nedves, illetve száraz) technológiákat és eltérő ragasztókat használnak. Így számára nem volt közzismert a "A" Sörgyár vizes ragasztási technológiája. Rámutatott arra, hogy az alperes a felek között létrejött szerződés 6. pontja szerinti ellenőrzési kötelezettségét elmulasztotta. Sérelmezte, hogy az alperes nem tájékoztatta arról, hogy a sorszámozott címkéket takaró peel-off lakk milyen tulajdonságokkal rendelkezik. Hivatkozott "B" igazságügyi szakértő azon véleményére, amely szerint a lakkréteg alá a víz beszorul. Az alperesi ellenőrzési kötelezettség és próba elmulasztásával az alperes saját felróható magatartása miatt szenvedett kárt. (Ptk.4.§. (1), (4) bekezdés) Kifejtette azt az álláspontját is, hogy az alperes a hibát a szerződéskötéskor ismerte, ezért a felperes a Ptk.305/A.§. (1) bekezdése alapján mentesül a szavatossági felelősség alól. Kifogásolta, hogy a szakértői vizsgálatok nem tértek ki arra, hogy a végfelhasználó "A" Sörgyár a ragasztáshoz milyen konkrét ragasztót használt és annak milyen hatása van a sorszámozás festékanyagára. Végül vitatta "C" és "D" szakértők szakvéleményeit, elfogadni kérve "B" igazságügyi szakértő szakvélemény kiegészítésében foglaltakat.

Az alperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú bíróság ítélete helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kiemelte, hogy az általános gyakorlathoz képest igen alaposnak nevezhető, többször kiegészített és megismételt szakértői vizsgálatok ellenére a felperes nem tudta igazolni keresete helytállóságát, a hibátlan teljesítést. Hangsúlyozta, hogy a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak - a beszámítási kifogás jogalapja tekintetében - már nem kellett volna további szakértői bizonyítást lefolytatnia, mivel a másodfokú bíróság hatályon kívül helyező végzéséből következően az már nem volt kétséges. Az ügy lényegét abban látta, hogy a felek között

felperesi eredményfelelősséget teremtő szerződés jött létre, melynek a felperes nem tudott eleget tenni. A sorszámozás ugyanis nem töltötte be a szerződés szerinti használati célt.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem - és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül (Pp.253.§. (3) bekezdés), és megállapította, hogy a fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a helyes tényállásból helytálló jogkövetkeztetésre jutva állapította meg, hogy a felperes a vállalkozási szerződést hibásan teljesítette, mivel az általa készített sorszámozás a felhasználás során elhalványult.

A felperes 2004. július 10. napján - elnevezésétől függetlenül - vállalkozási szerződést kötött az alperessel kötelezettként, melyben sörösüveg címke minta szerinti sorszámozását vállalta. A Ptk.389.§-a szerint a vállalkozó valamely dolog elkészítésére, munkával elérhető eredmény létrehozására köteles, tehát felel, szavatol az elvállalt munka eredményességéért. Ezért - a teljesítés sikere érdekében - a vállalkozó felperesnek kellett meggyőződnie a kiválasztott minta szerinti festék szerződés szerinti célra alkalmasságáról. Arra ugyan sem a jogszabály, sem pedig a felek szerződése nem tartalmaz előírást, hogy a vállalt szerződési kötelezettség eredményes teljesítése érdekében ez a vállalkozói megvizsgálási kötelezettség milyen terjedelmű. A bírói gyakorlat erre nézve azt a követelményt támasztja, hogy a vállalkozónak a szakismeretei alapján a teljesítés sikeressége érdekében olyan mértékben kell megvizsgálnia a teljesítéshez felhasználásra kerülő anyagot, melyből kiderülhet: az alkalmas-e a megrendelő szerződési érdekei kielégítésére. (így pl. EBH 2008/1770)

Bár a vállalkozási szerződések jogalkalmazói gyakorlata abból indul ki, hogy ennél a szerződéstípusnál a megrendelő laikusnak, míg a vállalkozó szakismeretekkel rendelkezőnek tekintendő; a Ptk.392.§. (3) bekezdésében meghatározott figyelmeztetési kötelezettség a vállalkozót abban az esetben is terheli, ha a megrendelő maga is szakvállalkozó. (Legfelsőbb Bíróság Pf.VII.24.637/2000/6. szám) Ezért, ha a vállalkozó - mint szakcég - elmulasztja a megrendelő által a teljesítésre kiválasztott anyag elvárható gondosságú és terjedelmű megvizsgálását, a teljesítést gátló, veszélyeztető hibák felismerését és erre a megrendelő figyelmeztetését, akkor kártérítési felelőséggel tartozik. (BH. 1994/264, EBH. 2003/943., Legfelsőbb Bíróság Pfv.VII.21.510/2010/4. szám)

A felek szerződése esetében az elsőfokú bíróság a szakértői bizonyítás (Pp.177.§. (1) bekezdés) részben egymásnak ellentmondó eredménye helytálló mérlegelésével (Pp.206.§. (1) bekezdés) állapította meg, hogy a felperes hibásan teljesített (Ptk.305.§. (1) bekezdés), mivel az általa végzett sorszámozás a sörös címkék felhasználása során elhalványodott. Ennek oda - **"D"** és **"C"** igazságügyi szakértők egybehangzó véleménye szerint - az volt, hogy a felperes által a sorszámozásra felhasznált festék nem volt kellően vízálló, az a vízzel reakcióba lépve feloldódott. Helyesen hagyta figyelmen kívül a tényállás megállapításánál az elsőfokú bíróság ezzel az egybehangzó szakértői véleménnyel szembenálló - **"B"** igazságügyi szakértőtől származó - azt a szakvéleményt, hogy a hiba oka az alperes által

végzett peel-off lakkozás volt. "D" és "C" igazságügyi szakértők ugyanis kellően alátámasztották azt a véleményüket, hogy a felperes által alkalmazott festék - a peel-off lakkozástól függetlenül - a vízzel akcióba lép. A rögzítéshez konkrétan használt sörgyári ragasztó szakértői vizsgálatának elmaradását is alaptalanul kifogásolta a felperes fellebbezésében. "D" szakértő ugyanis kitért arra (egyik) kiegészítő szakvéleményében (G.40.146/2004/28. sz.), hogy ezt a ragasztót már nem gyártják, tehát nem is vizsgálható.

Arra ugyan a felperes fellebbezésében helyesen hivatkozott, hogy a vállalkozási szerződés szerint a megrendelő alperest ellenőrzési kötelezettség terhelte (6. pont), és ilyen kötelezettségről szól a Ptk.394.§. (1) bekezdése is. Azonban ez utóbbi törvényhely II. mondata alapján a vállalkozót a felelősség alól nem mentesíti, ha a megrendelő az ellenőrzést elmulasztotta, vagy nem megfelelően végezte el. A törvény ebben a szabályában is kifejezésre jut, hogy a szerződésben kikötött eredmény sikeres teljesítéséért a vállalkozó tartozik felelősséggel.

Azt a fellebbezési előadást, hogy a felperes felkérte volna az alperest az alkalmazott festék, a lakk próbatermelés során történő vizsgálatára, a perbeli adatok nem támasztják alá. Szintén nincs olyan bizonyíték, amelyből az a következtetés lenne levonható, hogy az alperes az alkalmazott festék hibáját a szerződéskötés időpontjában ismerte volna. (Ptk.305/A.§. (1) bekezdés)

Kétségtelen, hogy a felperesnek nyomdaipari szakvállalkozóként nem kellett ismernie a "A" sörcímkék ragasztási technológiáját, azt, hogy a száraz vagy nedves (diszperziós) ragasztóval történik. Azonban a sorszámozott sörcímke végfelhasználójának kétségtelen ismerete miatt nem ütközhetett akadályba a sorszámozásra alkalmazott festék - felhasználási cél szerinti - alkalmasságának megvizsgálása. Ezért a felperes - kellő eredménnyel - nem hivatkozhat arra, hogy nem ismerte a sorszámozni vállalt sörcímkék rendszerinti felhasználási célját. Az alkalmazott festékkel a sorszámozás kétségen kívül elhalványult, így nem volt alkalmas arra a (promóciós) célra, amelyre más - hasonló sorszámozással ellátott - sörcímkét rendszerint használnak. (Ptk.277.§. (1) bekezdés a/ pontja) A rendeltetésétől eltérő szolgáltatás pedig hibás teljesítésnek minősül, az erre alapított beszámítási kifogása egyes tételeit az alperes sikerrel bizonyította.

Ezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp.253.§. (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért a felperes a Pp.78.§. (1) bekezdése és az Itv.59.§. (1) bekezdése alapján köteles viselni az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 626.600.Ft fellebbezési illetéket. Köteles továbbá megtéríteni az alperes másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló perköltségét. Ennek összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-a alapján az áfával növelt 180.000.Ft-ban állapította meg.

G y ő r , 2011. május 18.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: